

مدیریت درون‌زا و برون‌گرا لزوم تفکر بهینه و دیدگاهی شفاف

بیژن مستقل • سردبیر

در زمستانی که بی‌هنگام آمده بود و ابرهایی که ناغافل، تو بهار را به پنجره‌ام هدیه کردی و ماه مهربان را به دست‌هایم. حالا کجا مانده‌ای دوباره بیایی کنار پنجره‌ام بگویی: سلام، بهار آورده‌ام، نمی‌خواهی؟!

در نخستین شماره‌ی سال نو سلام می‌کنیم به یکایک کارکنان فرهیخته‌ی شرکت ملی نفت ایران و آرزومندیم در کمال تندرستی و صحت، سالی مملو از نیکبختی و دستاوردهای ارزنده در پیش داشته باشید.

سال پیش‌رو از جهات مختلفی برای صنعت بالادستی نفت کشور خاص و قابل‌ملاحظه است. انتخاب ریاست جمهوری و تبعات آن بر روند سیاست‌گذاری‌ها و متعاقب آن شکل، محتوا و شتاب محورهای توسعه‌ی این صنعت مطابق با دیدگاه‌های درون‌گرای اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال از یک طرف و واکنش جهانی به این انتخابات از دیدگاه تعامل و همکاری‌های بین‌المللی در حوزه‌ی جذب سرمایه و فن‌آوری به‌عنوان ضروریات روند توسعه در نگرش برون‌گرای مدیریتی این صنعت از سوی دیگر.

چالشی که چهار سال گذشته در کشوقوس میان تفکرهای متمایل به اقتصاد درون‌گرا و اقتصاد برون‌گرا و عدم تعادل میان آنها و اتخاذ وضعیتی بهینه، مطابق با سیاست‌های حاکمیتی، متأسفانه فرصت‌های زیادی را از صنعت نفت گرفت و امروز در آستانه‌ی سال جدید و ترسیم نقشه‌ی راه و الویت‌ها هنوز با وجود تلاش بی‌وقفه‌ی دست‌اندرکاران، هنوز در پرده‌ی ابهام بوده و فضای مسکوتی بر آن حاکم است. شاید درک عبارت عمیق "درون‌زا و برون‌نگر" برای همه‌ی ما رمز تمامی این کشوقوس‌ها باشد.

رویداد مهم و تعیین‌کننده‌ی دیگر که شاید از عوامل درونی مؤثر در صنعت بالادستی باشد رویکرد بنگاه‌داری در اقتصاد بالادستی در ساختار و محتوا در چهار سال گذشته است. زمینه‌های اساسی و ترویج شده در این رویکرد را در مواردی مثل لزوم تغییر در نظام قراردادهای بین‌المللی، روش‌های بین‌المللی شدن در قالب تأسیس شرکت‌های اکتشاف و تولید و تمرکز بر پتانسیل‌های دانش‌بنیان در حوزه‌ی نهادهای پذیرنده‌ی علم و فن‌آوری و متمرکز کردن آنها در همکاری با صنعت دانست.

این تفکرات و تغییرات صرف‌نظر از میزان و درجه‌ی تحققشان نشان می‌دهند که صنعت بالادستی کشور در حال پوست‌اندازی، استحاله و بلوغی جبری جهت ماندگاری در سیر تاریخی خود است.

ظرفیت پذیرش و تکمیل بی‌نقص این تحول و جهش، بدون شک در حساسیت و اجماع همه‌ی ما در اتخاذ تفکر بهینه و دیدگاهی شفاف در درک مدیریت درون‌زا و برون‌گرا یعنی تکیه بر توان و پتانسیل داخلی (منابع طبیعی و نیروی انسانی کارآمد) و استفاده‌ی هوشمندانه از پتانسیل خارجی (سرمایه و فن‌آوری) خواهد بود.

برای دست‌اندرکاران شرکت ملی نفت ایران، در هر سطح و رده‌ی مدیریتی و کارشناسی، مسئولیت پذیرش این مأموریت با مطالبه‌ی مردمی و ملی دو چندان می‌شود. در سال جدید هر کدام از ما در هر کجای زنجیره‌ی ارزش از اکتشاف تا توسعه و تولید سهمی از این مسئولیت را بر دوش داریم؛ چه در انتخاب و به‌کارگیری عوامل بیرونی و مؤثر در این مقطع زمانی بر صنعت بالادستی و چه در حساسیت روی عوامل داخلی صنعت، استفاده از فرصت‌های روبرو و افزایش بازده در همه‌ی سطوح و عملکردهای سازمانی.

افزایش بازده تولید ایران در سال گذشته برای جهانیان نقطه‌ی عطفی در درک پتانسیل فراوان کشورمان در حوزه‌ی بالادستی بود.

تمایل سرمایه‌گذاران بین‌المللی در روند مذاکرات در حال انجام، تصدیقی است بر شتاب توسعه و انتظار جهانی از بازار ایران در چرخه‌ی اکتشاف و تولید. دور جدید تعیین صلاحیت شرکت‌های واجد پتانسیل در تجارت E&P و حساسیت وزارت نفت در تکمیل این ساختار درون‌کشوری نشانه‌ی تأکید مدیریت ارشد این صنعت بر تقویت توان داخلی است.

اگرچه بدنه‌ی کارشناسی و مدیریتی بالادستی، رفته رفته نیروهای مجرب و سال‌خورده‌ی خود را از دست می‌دهد اما جهت ادامه‌ی این راه پرمخاطره در سال جاری و تحصیل اهداف والای ترسیم شده، جوانان پرانرژی و جوان‌گرایی مدیریتی ذخیره‌ای ارزشمند به حساب می‌آیند.

در سال جاری ماهنامه‌ی اکتشاف و تولید نیز در راستای تقویت توان و تأثیرگذاری روابط عمومی شرکت ملی نفت تمامی پتانسیل خود را برای این مأموریت و مطالبه به کار خواهد بست که امید است با پشتیبانی شما مخاطبان و خوانندگان فرهیخته در عرصه‌ی نشر موفق‌تر از سال‌های قبل عمل کند.

تغییرات مفیدی در حوزه‌های داوری، دریافت و ارتقاء مقالات، تحلیل‌ها، گزارش‌ها و اخبار به‌همت اعضای هیأت تحریریه و پشتیبانی مدیران مسئول و دبیرخانه‌ی محترم انجام شده و انتظار می‌رود با رویکرد نوینی سطح کیفی و کمی مطالب غنی‌تر گردد.

در بخشی از مطالب و ضروریات امسال در تقویت سفارش عناوین خاص به‌ویژه در حوزه‌های حفاری، مدیریت نیروی انسانی، اقتصاد بالادستی، رویه‌های مدیریت مالی و... به نخبگان داخل کشور و صنعت بالادستی کوشا خواهیم بود.

مثل گذشته امیدواریم شورای سیاست‌گذاری و مدیران ارشد شرکت ملی نفت ایران در اتخاذ تدابیر کارگشا و ارسال مطالب ارزنده نشریه را تنها نگذارند.